

explorador celeste a la deriva

per pere calders

A casa de l'Ernest hi havia sempre el problema de fer lloc. El pis era petit, i la mare de l'Ernest es queixava de la falta d'armaris i fins i tot de la falta de panys de paret per a posar-hi armaris. Per aquesta causa, el pessebre que muntaven cada any tenia una forma allargada i semblava que, les figures feien cua i les muntanyes quedaven encantades a l'horitzó, que era un paper d'emballatge amb una posta de sol pintada.

Als ulls de l'Ernest es podia comptar amb l'avantatge d'una major intimitat: tot era a mà i el petit univers quedava tot ell a l'abast, sense altres secrets que els que s'oferien a les mirades infantils. Per això, el dia que el nen es va adonar que un dels pastors (a un pam escàs dels Tres Reis) es bellugava, va pensar: «Ja és atreviment, escollir un pis tan petit per a un prodigi tan gran». Va acostar-s'hi i comprovà que el pastor, diminut, era de carn. I fins va veure que la pell amb la qual es dis-fressava era un retall de camussa que la mare de l'Ernest tenia a l'estoig de la manicura. El Pastor, en sentir-se atrapat, va fer un gest molt expressiu amb les

mans, com si volgués dir que ja en parlarien amb més calma.

L'Ernest era un noi més aviat tranquil i esperà el vespre, quan els pares ja dormien. S'acostà al pessebre, amb un llum elèctric de piles, i va veure el pastor assegut a la vora del riu, com si es mullés els peus en el paper de plata que feia d'aigua.

—Ets de debò? —va preguntar-li, mentre l'enfocava amb la llanterna.

Tot protegint-se de l'enlluernament amb el braç, l'altre respongué:

—Sóc cosmonauta, i vinc d'una galàxia de prop d'aquí. Em vaig despistar i el plat volador ha quedat sota l'escriptori del teu pare. No el toquessis pas!

—Et pescaran —digué l'Ernest—. El pare no, perquè sempre té el cap a la feina, però la mare és segur que et pescarà...

—T'aconsejo que m'ajudis a evitar-ho, pel vostre bé. Em veuria obligat a arrasar el pis.

«Quin milhomes», pensà l'Ernest. «Amb un cop de planxa, la mare el podria aplanar com un full de calendari». Però, per educació, va desviar la conversa:

—Què menges?

—Estic servit per sis mesos.

—I no portes casc de plàstic ni vestit de l'espai?

—Són antigalles, això. Nosaltres prenem un compensador de pressions per via oral.

—I la gravetat?

—Prenem una altra mena de pastilles. Però deixa-ho estar, que no ho entendries. El que has de fer és ajudar-me a sortir d'aquí...

—Com?

—El teu pare carrega l'encenedor amb un líquid americà, «Gazonol». Ja saps què vull dir, oi?

—Sí. És un pot de llauna, aplanat, amb una mena de comtagotes en un extrem. A l'etiqueta hi ha una flama

vermella que surt d'una G.

—Exacte. M'has d'ajudar a carregar el plat volador amb aquest líquid.

L'Ernest se'l va mirar amb un aire mofeta, com si digués: «I tu, que presumis d'esbotzar pisos, no et pots valer sol?». L'astronauta el devia interpretar, perquè va dir de seguida:

—Fa uns quants dies que estic empiocat. A més, **tot això** està fet a mida vostra, no pas a la meua. Au, no perdem temps...

El viatger de l'espai va baixar àgilment, deixant-se anar per un dels farbalans que la mare de l'Ernest feia servir per dissimular la tramoia del pessebre. Mentre caminaven de puntetes cap a l'escriptori del pare, el nen tingué un pressentiment i va preguntar:

—Com és que parles tan bé el català? No em diràs que també preneu unes pastilles...

—Doncs sí: les píndoles de català són rosades. Cada idioma té el seu color. Apa, ajuda'm a treure el plat volador.

L'Ernest es va posar de quatre grapes i, en el moment que anava a allargar el braç, l'astronauta li recomanà que de primer toqués el vehicle amb la punta dels dits, per si encara cremava. El metall era calent, però l'escalfor es podia aguantar. La nau brillava i emetia una fosforescència intermitent. «I tant si l'hauria trobat, la mare!» pensà el noi.

—No facis soroll —va pregar el visitant extraterrestre.

—No pateixis. Els meus pares tenen un son molt fort.

Va treure el «Gazonol» del calaix de l'escriptori i, guiat pel foraster, omplí el tanc.

—Em sembla mentida que encara aneu amb benzina —comentà el nen.

—No hi anem pas. Fem servir camps de força electromagnètica. Els combustibles líquids són per als reactors d'emergència.

—Ah! tots els plats són petits com aquest?

—Nooo! El meu és com una mena de «Vespa» de les vostres. Però n'hi ha d'enormes. Ja en deus haver sentit parlar.

L'Ernest recordava algunes fotografies dels diaris, però eren borroses i poc convincents.

—D'aquella manera... —digué evasivament.

—Passa que sempre anem esverats i de pressa. Fem de mal retratar, nosaltres —digué l'home sideral.

Abaixà la mirada, com si se'n donés una mica de vergonya, i obrí un portell que hi havia en un costat de la nau.

L'Ernest no es podia treure del cap les pastilles de català. Serien tan útils! La gent es podria desitjar les bones festes sense l'aguait de les pronunciacions i tot seria més planer i cordial.

—No ens podríeu enviar píndoles de català? —va preguntar de cop i volta—. Suposant que el preu ens anés bé...

—Qui sap! Però això us ho heu de fer vosaltres.

L'homenet va entrar al vehicle i, amb mig cos a fora, va mirar l'Ernest amb un posat d'agraïment. Li demanà que obrís la finestra, per no trencar els vidres, i s'acomiadà amb gentilesa:

—Gràcies! I que passeu un bon Nadal...

El plat va brunzir, s'il·luminà amb una claror ataronjada i fugí com una ratlla de llum.

L'Ernest es va ficar al llit i estigué desvetllat durant una bona estona. Dubtava de si ho explicaria als pares, i acordà que sí, per pura lleialtat, però sense confiar-hi gaire. L'any passat, quan es va fer tan amic d'un rei de cartes, els pares no s'ho van creure i fins el van renyar. I això que el rei era d'espases i es va passar tota una nit donant-li lliçons d'esgrima. S'adormí pensant en el munt de coses que es perd la gent gran, per anar sempre tan enderiada.